

'Toen waren vogels heel gewoon'

Sinds kort lid, heb ik de SOVON-watervogelcursus gevolgd. Mijn kennis van vogelsoorten is nog niet die van een vogelkenner, zo is een cursus een leidraad om wat meer te weten te komen.

Wanneer het gevoel uitgaat naar natuur en vooral het lot van vele vogelsoorten, wil ik daar wat voor doen. Het in snelle opmars overal verdwijnen van natuur en ecologische verbindingen – zo ook rondom en in een stad – zijn vogelsoorten en biotopen 'goud waard' in mijn ogen.

Een onderdeel van de cursus "Watervogels" in praktijk is de P.T.T.-stadsroute Schalkwijk-Vijfhuizen; een leuk begin, weliswaar een routebeschrijving van 20 jaar terug. Dat was nog natuur, wat natuur dan voorstelt. Weiland, greppeltjes, bosschage, een molen. Nog lyrischer; het beleven, de serene sfeer van stilte, dat vogels nog kon herbergen in hun bestaan. Het gevoel van heerlijke 'eenzaamheid', fietsend kon je het nog wel vinden.

Als beginneling is alles best moeilijk... maar interessant. Het verkennen van de route valt tegen. Bijgekomen bedrijfsbarakken, loodsen en

schuttingen beperken nu het uitzicht. Het is moeilijk te relativëren, dat geraas en uitstoot van verkeer.

Een mooie dag uitgezocht, het wordt de dinsdag voor kerst. Ontmoedigd en gauw uitgeteld, toch maar eens aangebeld bij een echte vogelkenner, Erik Wokke. Hij heeft veel geïnvesteerd in dit gebied. De tweede Kerstdag zal hij mij bijstaan. Op alles voorbereid; een teller, eierwekker, notitieblok, twee potloden en pas gerestaureerde kijker anno 1971. Die ochtend 10 uur op de fiets.

De hulp nog in slaaproes, dus alleen op pad. Eerste telpunt; dit wordt gestrest tellen. Tussen het verkeersgeraas, enkele seconden rust, is het geluid van een Grote Gele Kwikstaart me opgevallen. Vluchtend over de daken. Gezien de twijfel... maar niet genoteerd. Op de brug belemmert de felle zon het zicht op de soorten. Na vijf minuten, fietsend er naar toe, een Dodaarsje aan de kant. Toch maar genoteerd. Na drie telpunten, nerveus van het eiergerammel, toch eindelijk hulp. Erik noemt alles op wat ik niet zie.

Na een aantal stops komt er roulatie in het tellen; zes Aalscholvers op verkeerslantaarns, een Buizerd, Kieviten zo'n 60, een Torenvalk, zo'n 45-tal Spreeuwen. Het geroffel van een Grote Bonte Specht in enkele bomen op een erf. Het *tjak-tjak* van Kramsvogels, echter voor Koperwieken gehouden. Na het achtste telpunt wordt een Grote Gele Kwikstaart bevestigd. Toch weer datzelfde *zi-zi*-geluid. Buiten de vijf minuten, toch genoteerd. De telpunten hebben we wat verlegd. Uiteindelijk gedreven zoekend naar een rustige plek, sta je met je snufferd tegen een afrastering aan te kijken.

"Waar blijft dat bommetje?" De wekker in mijn jaszak laat het afweten. Of niet? Ja hoor... *trrrr!* Opgeschrikt vliegen zo'n vijf Puttertjes ergens op, en weg. "Daar zit een Slechtvalk!" Ruim een halve kilometer in de verte op een mast zie ik een vogel. Voor een duif aangezien, gezien het formaat. Weer wat geleerd en genoteerd.

"Een groepje mussen!" Moe van het exact noteren haal ik de crackers uit mijn zak en strooi richting huis. Die vertrouwde mussen, daar zijn we vroeger toch mee opgegroeid... dat gezellige gekwetter. Herinneringen komen boven; het musje weerloos en bewegingloos tegen de stoeprand gedrukt. Ik als kind haalde het van straat, uit angst voor de katten. Met pipetje zacht brood en water in het gretig, tsjilpende snaveltje. Na een week van het balkon de vrijheid tegemoet. Zijn tsjilpgeluidjes nog regelmatig teruggehoord.

Richting Vijfhuizen nog een Waterpieper geconstateerd. Meerwijkplas, nu alleen wat Aalscholvers, Kokmeeuwen en een Stormmeeuw. De laatste punten bebouwde kom stellen niets meer voor. Vanaf een brug waarnemend, een rijtje Kokmeeuwen op een rand van een sporthal en enkele eenden – waaronder een Kuifeend – in het water. Het verschil

tussen soep- en Wilde Eend: "Strooi maar kruimels, kun je ze tellen." Zo eindigt deze route. In ieder geval 32 vogelsoorten, in totaal ongeveer 780 vogels, waarvan twee toch bijzonder. Dit is weinig vergeleken met vorige jaren. Thuis nog een zoet kruidenwijnkje, afkomstig van een boerenbedrijf in Schalkwijk. Bedankt Erik! Zo is deze route ondanks alles wel geslaagd.

De volgende keer zal ik zelf een stadsroute samenstellen. Vanuit mijn flat, het zicht op één van de laatste randstadparkjes, in voorjaar en zomer eens een zangparadijs van vele soorten vogels. De heipalen dreunen steeds dichterbij...

Gemma Terpstra